

"En todos los sitios late y anima la criatura poética que el autor ha vestido de zapatera con aire de refrán o simple romancillo y no se extrañe el público si aparece violenta o toma actitudes agrias, porque ella lucha siempre, lucha con la realidad que la cerca y lucha con la fantasía cuando ésta se hace realidad visible."

García Lorca, 1930

*(traje de la zapatera) verde oscuro.
una media. Zapatero de cuero.
Faja ~~negra~~ rojo con un apunte
verde en la boca y de flores
rojo. Pelo tinte. Boca grande
y pintada. Verdoso de uñas.
Pintado*

Properament:

DANSA: Dia Internacional de la Dansa.

Dimecres 4 de Maig, 14 h.

Espai SiS de l'Eix Central

AULA DE DANSA: LOOP.

Dimecres 11 de Maig, 13.30 h

Sala Teatre UAB

AULA DE TEATRE: SÚPER FLUS!

Dimecres 25 de Maig, 18 h | Dijous 26 de Maig, 13.30 h i 18 h

Sala Teatre UAB

AULA DE MÚSICA: CONCERT DE PRIMAVERA.

2 de Juny, 13.30 h

Sala Teatre UAB

LA ZAPATERA PRODIGIOSA

Federico García Lorca

Grup Estable de l'Aula de Teatre de la UAB

Direcció: Ricard Gázquez

Sala Teatre UAB
(Plaça Cívica)

Dimecres 27 d'abril
13:30 h i 18 h

Dijous 28 d'abril
13:30 h i 18 h

La Zapatera Prodigiosa, de Federico García Lorca.
Grup Estable de l'Aula de Teatre de la UAB.
Direcció: Ricard Gázquez

"La zapatera prodigiosa es una obra moderna, arriesgada para la época en la que fue escrita, que muestra al espectador las debilidades y los anhelos del ser humano con sinceridad, franqueza, contundencia, gracia y dulzura. Contrariamente a lo que también suele comentarse, no es *La zapatera prodigiosa* una obra escrita para niños, aunque por su estética, su comicidad y sus maneras interpretativas, asociadas a la farsa y al títere, parezca serlo. El mensaje de la obra está dirigido a los adultos, y en ella el autor muestra, utilizando el lenguaje, el tono y el juego dramático de las farsas, el devenir vital de unos personajes títeres de las circunstancias, reprimidos por las convenciones sociales, víctimas de la hipocresía, de la falsa moral, de la envidia y de la murmuración. Tomando como pretexto el ir y venir de sus dos personajes principales, Lorca utiliza sus armas de poeta para que el espectador ponga en cuestión los prejuicios y, sobre todo, a aquellos que los fomentan." (Gil Fombellida, 2019).

Amb aquestes paraules sintetitzava Carmen Gil Fombellida l'essència d'aquesta "Farsa violenta en dos actes i un pròleg", amb la que el poeta i dramaturg granadí intentava trencar amb els motlles del naturalisme que imperava a l'època. Existia una primera versió del text datada el 1926 i l'estrena va tenir lloc l'any 1930, al Teatro Español de Madrid, amb interpretació de Margarida Xirgu i sota la direcció de Cipriano de Rivas Cherif. La concepció artística suposava una aposta per apropar el teatre d'avantguarda al gran públic, per reivindicar l'impuls de modernitat que movia la companyia. Sense tèmer gaire les pèrdues econòmiques, el propi García Lorca, al pròleg de l'obra, manifestava que "hay que vencer el miedo que los autores tienen a la sala", doncs precisament a causa de "este miedo absurdo y por ser el teatro en muchas ocasiones una finanza, la poesía se retira de la escena en busca de otros ambientes" (García Lorca, 1985).

La intervenció parlada de l'autor, d'una banda, és una contundent declaració de principis, però alhora, representa un acostament directe al públic per posar-lo en contacte amb les tendències estètiques del moment, més proclius a l'experimentació que el teatre que en general s'oferia a les cartelleres espanyoles.

L'estratègia de l'autor de baixar a la platea per parlar cara a cara amb l'espectador emparenta l'obra amb la farsa, tot provocant un efecte de suspensió de la ficció i de metateatralitat, efecte que després es recupera al segon acte amb l'aparició del "títerito", a l'estil dels còmics que cantaven pels pobles els tradicionals "romances de ciego". És a dir, que ens presenta ja el teatre dins el teatre que tant s'identificarà després amb Luigi Pirandello i ofereix un distanciament reflexiu, a més d'unes quantes intervencions cantades, que segons Gil Fombellida, "en 1930 se anticiparon también audazmente a las propuestas de Bertolt Brecht".

Els temes i les formulacions artístiques de García Lorca resultaven inapropiades als ulls de les dretes conservadores. Dos anys abans, el govern de Primo de Rivera havia censurat l'estrena de "*Amor de don Perlimplín con Belisa en su jardín*", que el mateix Rivas Cherif havia volgut portar a escena, sense aconseguir-ho, amb la companyia experimental del Teatro Caracol, nom que recuperaria per a l'estrena de "*La Zapatera prodigiosa*", amb la complicitat de Margarida Xirgu. La producció i la qualitat del teatre de Lorca, tan prolífica com brillant durant el lustre següent, es veuria truncada pel seu assassinat, a mans dels feixistes, al paratge de Fuente Grande, el dia 19 d'agost de 1936.

Falta espai en aquest breu programa per ampliar una lectura detallada de la peça. Durant el curs, ens hem acostat a la figura i l'obra de Federico García Lorca, com a exercici pràctic d'aprenentatge dramàtic, escènic i interpretatiu. Aquesta "zapatera" se'ns apareix com a un ésser rebel, indomable i controvertit, encara ara, en ple segle XXI. D'aquí la seva complexitat. Com podreu comprovar de seguida...

"En todos los sitios late y anima la criatura poética que el autor ha vestido de zapatera con aire de refrán o simple romancillo y no se extraña el público si aparece violenta o toma actitudes agrias, porque ella lucha siempre, lucha con la realidad que la cerca y lucha con la fantasía cuando ésta se hace realidad visible." (García Lorca, 1985).

Obres citades:

García Lorca, Federico (1985). *La zapatera prodigiosa*. En Teatro 1. Obras III. (Ed. Miguel García-Posada). Madrid, Akal.

Gil Fombellida, Carmen (2019). "Puesta en escena y recepción crítica de *La zapatera prodigiosa* por la compañía de Teatro de la Danza". Don Galán: revista de investigación teatral, Nº. 9, 31-34.

Repertiment:

El Autor / El Niño: Marc Miranda

Zapatera: Cristina Salafranca, Rita Serra (Acto I) / Marta Roca, Gina Parramon (Acto II)

Zapatero: Ricard Puig (Acto I) / Jeroni Mas (Acto II)

Vecinas / Beatas: Jose González y Carmen Díez

Alcalde/ Mozo / Don Mirlo: Marc Sala

Disseny de Vestuari: Georgina Viñolo

Professora de dicció: Rakel Marín Ezpeleta

Il·luminació: Iban Esteve

Música: Federico García Lorca y La Argentinista (*Anda, jaleo*), Queralt Riera (*Con poco*), Karlos Nao (*falseta por bulerías, flauta*), Pucherete y Antonio Villanueva (*Zorongo flamenco*), Bambino (*Compasión*), Romero Martín (*Que sí, que no*).

Producció: Cultura en Viu.

Agraïments: Salva Sánchez, Glòria Zapater, David Sirvent, Arnau Vidal, Emília Pagès, Brenda Fatecha.